

مراکز نگهداری توانبخشی مراقبتی بیماران روانی مزمن

- 1. تعریف بیمار روانی مزمن از دیدگاه سازمان بهزیستی چیست؟**

به بیماری اطلاق می شود که علائم بالینی مشخص آن بیماری به مدت حداقل 2 سال در فرد نشان داده شود و یا بیمار به دلیل بیماری روانی، سابقه بستری شدن در بیمارستان بیش از یک بار در طی دو سال گذشته داشته باشد و در حال حاضر نیز از نظر عملکرد اجتماعی و شغلی و یا هر دو دچار مشکل باشد.
- 2. سهم مشارکت خانواده و بیمار بستری به چه میزان می باشد؟**

مطابق با تعرفه مصوبه هیئت محترم وزیران سهم مشارکت خانواده در مراکز درجه یک 410 هزار تومان و درجه دو 385 هزار تومان می باشد. (بر اساس درجه بندی مراکز)
- 3. چرا برخی مراکز سهم مشارکت خانواده را بیش از تعرفه مصوب دریافت می دارند؟**

بر اساس دستورالعمل هر مرکزی جهت دریافت بیش از تعرفه باید فعالیت های فوق برنامه مدونی را ارائه نماید. در صورت عدم فعالیت های فوق برنامه دریافت مبلغ اضافی تخلف محسوب می گردد و باید طی شکایت به سازمان بهزیستی اعلام گردد.
- 4. در صورت عدم استطاعت مالی جهت پرداخت سهم مشارکت خانواده چگونه می تواند اقدام نماید؟**

پس از ارسال درخواست در این خصوص، واحد مددکاری بررسی های لازم را انجام داده و در صورت تأیید موضوع با ایجاد تعامل با مرکز مورد نظر از تخفیف ارائه خدمات بهره مند خواهد شد.
- 5. اختلال اتیسم چیست؟**

اختلالی است که رشد و گسترش مهارت های اجتماعی و ارتباطی فرد را مختل می کند و نوعی اختلال رشدی است که با نقص در رفتارهای ارتباطی و کلامی و وجود الگوهای غیر طبیعی در هر دو زمینه
- 6. برای تشخیص مزمن بودن اختلال طیف اتیسم باید به کجا مراجعه کرد؟**

تشخیص مزمن بودن اختلال و یا افت کلی عملکرد با کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت است.
- 7. اقامت موقت افراد دارای اختلال طیف اتیسم چیست؟**

به واحدهای اختصاص یافته به افراد مبتلا به اختلالات اتیستیک اطلاق می گردد که با هدف ارائه خدمات آموزشی، توانبخشی، هنری و تفریحی موقت چند ساعته تا چند روزه است که فرصتی را فارغ از مراقبت و رسیدگی به عضو دارای معلولیت، برای اعضای خانواده فراهم می آورد.

8. **بیمار روانی مزمن مجهول الهویه و بی سرپرست به چه افرادی اطلاق می شود؟**

بیماری است که مشخصات فردی خود را نمی داند، مستنداتی مبنی بر تایید هویت وی وجود ندارد. بنابراین حکم مرجع قضایی و تایید اداره بهزیستی، فاقد هویت مشخص و مدارک شناسایی معتبر بوده یا فاقد سرپرست و قیم قانونی باشد.

9. **فرد دارای اختلال طیف ایتسم بدسرپرست به چه افرادی اطلاق می شود؟**

فردی است که بنا به تشخیص واحد مددکاری بهزیستی یا مرجع قضایی (اداره سرپرستی) خانواده، سرپرست یا قیم فرد توانایی یا صلاحیت لازم جهت رسیدگی به وی را دارا نمی باشند.

10. **آیا سازمان بهزیستی معرفی جهت بستری بیمار روانی به بیمارستان را صادر می نماید؟**

خیر زیرا سازمان بهزیستی متولی خدمت رسانی به بیماران روانی مزمن می باشد و در فاز حاد این بیماران باید از طریق دانشگاه های علوم پزشکی و بیمارستان های تابعه انجام پذیرد.

11. **نحوه پذیرش بیماران روان سالمند در مراکز توانبخشی چگونه است؟**

بیماران سالمندی که بیماری آنان بعد از 60 سالگی بروز کرده باشد پذیرش نمی شوند و اگر قبل از ورود به سن سالمندی دارای بیماری روانی شده باشد می تواند بعد از تأیید کمیسیون و کمیته های توانبخشی پذیرش گردد.

12. **حداقل سن برای پذیرش در مراکز توانبخشی بیماران روانی مزمن چند سال می باشد؟**

حداقل سن جهت پذیرش 15 سال می باشد.

13. **در صورت داشتن شکایت از مراکز توانبخشی مراقبتی چگونه باید عمل کرد؟**

درخواست کتبی و شرح موضوع به بهزیستی شهرستان جهت رسیدگی به شکایت ارسال گردد.

14. **مراحل پذیرش بیماران روانی مزمن در مراکز به چه ترتیب است؟**

- 1) اخذ تاییدیه و نظریه کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و شدت معلولیت استان
- 2) تکمیل شناسنامه جامع بیماران روانی مزمن توسط مددکار ستاد پذیرش استان
- 3) تکمیل فرم شرح حال بیمار توسط روان شناس ستاد پذیرش
- 4) داشتن نتیجه آزمایشات کامل
- 5) اخذ رضایت نامه (از خود بیمار یا قیم یا ولی قانونی)

مراکز ارائه خدمات و پیگیری درمان در منزل

1. چه نوع بیماری هایی جزء بیماری های روانی مزمن است؟

بیماری های سایکوز (روان پریشی) اسکیزوفرنیا - اختلالات دو قطبی و پانیک شدید

2. هدف از طرح ارائه خدمات ویزیت در منزل چیست؟

ارائه خدمات توانبخشی، مراقبتی، بهداشتی درمانی و مداخلات پیگیرانه به گروه هدف در منزل مبتنی بر نیاز و در حد مقدورات و ظرفیت های موجود.

3. منظور از مداخله در طرح ویزیت در منزل چه می باشد؟

ارائه هر نوع کمک (مداخله، مشاوره، درمان و توانبخشی) در ابعاد آموزشی، پزشکی، روانی، اجتماعی و حمایتی را خدمت یا مداخله می نامند، این خدمات قابل ارائه در منزل، خانواده و محل کار بیمار مزمن می باشد.

4. سطح بندی خدمات ارائه خدمات توانبخشی به بیماران روانی مزمن چگونه می باشد؟

مراقبت از بیماران روانی در منزل به عنوان اولویت اول و معرفی بیمار به تیم ارائه خدمات توانبخشی و درمان در منزل و مراکز روزانه توانبخشی به ترتیب اولویت های بعدی و معرفی بیمار به مراکز شبانه روزی توانبخشی و درمان بیماران روانی مزمن، آخرین اولویت می باشد این توالی و سطح بندی باید همواره مدنظر بوده و برای تمامی بیماران اعمال گردد.

5. چه کسانی با چه شرایطی می توانند متقاضی مرکز ویزیت در منزل بیماران روانی مزمن باشند؟

افرادی که دارای مدرک تحصیلی روانپزشکی، پزشکی عمومی، کارشناسی و بالاتر در رشته های روانشناس، توانبخشی، مددکاری و پرستاری باشند.

6. شرایط اختصاصی مسئول فنی چیست؟

داشتن مدرک تحصیلی در رشته های روانپزشکی، پزشک عمومی، دکترای روانشناسی و کارشناسی ارشد، روانشناس با دو سال سابقه کار، کارشناس ارشد کاردرمانی با گرایش روانی و کارشناس ارشد روان پرستاری با دو سال سابقه کار

7. ویزیت دوره ای به وسیله تیم تخصصی چگونه انجام می پذیرد؟

ویزیت توسط تیم حداقل هر یک ماه انجام می پذیرد. تیم بازدید کننده متشکل از روانشناس، مددکار، پزشک می باشد.

8. ویزیت بیمار توسط روانپزشک چگونه انجام می شود؟

ویزیت بیمار توسط روانپزشک در مطب انجام می پذیرد و با معرفی نامه مرکز می تواند خارج از نوبت در مطب روانپزشک طرف قرارداد معاینه و تحت درمان قرار گیرد.

9. آیا این حمایت و استفاده از خدمات به صورت مادام العمر می باشد؟

خیر، وقتی بیمار به یک سطح از توانمندی جهت زندگی در سطح خانواده و اجتماع برسد می تواند از چرخه خدمات خارج گردد. ولی می تواند از حمایت های غیر مستمر و خدمات مددکاری مرکز استفاده نماید.

10. بررسی های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی بیمار و خانواده و حمایت یابی و پیگیری حمایت های مالی

توسط چه کسی در این مرکز انجام می پذیرد؟

مددکار اجتماعی

11. تشخیص مزمن بودن اختلال به عهده کدام ارگان می باشد؟

تشخیص مزمن بودن اختلال و یا وجود افت کلی عملکرد با روانپزشک معالج با توجه به سوابق پزشکی، معاینه و آزمایش های انجام شده و تأیید کمیسیون تشخیص نوع و شدت معلولیت پزشکی است.

12. نحوه پذیرش بیماران روانی مزمن معتاد در مرکز چگونه خواهد بود؟

کلیه بیماران روانی معتاد، صرفاً بعد از سم زدایی توسط مراکز مذکور پذیرش خواهند شد.

13. آیا بیماران روانی حاد هم در این مرکز پذیرش می شوند؟

خیر بیماران باید پس از طی مراحل درمان در بیمارستان های روانپزشکی پس از تأیید کمیسیون تشخیص در صورت دارا بودن شرایط مزمن به مراکز معرفی گردند.

14. بیماران علاوه بر خدمات مندرج در دستورالعمل از چه خدماتی می توانند بهره مند گردند؟

بیماران می توانند از پیگیری های حقوقی - اجتماعی که توسط مددکار انجام می گردد بهره مند گردند، همچنین پیگیری های دارو و درمان.

15. آیا کلیه استان های کشور دارای مرکز ویزیت در منزل می باشد؟

بله در تمام استان ها دارای مرکز می باشد. 147 مرکز به 8168 نفر از گروه هدف ارائه خدمت می نماید.

16. آیا بیماران تحت پوشش این طرح بابت استفاده از خدمات باید پولی پرداخت نمایند؟

بیماران نیازمند تحت پوشش سازمان بهزیستی و معرفی شده از سازمان مبلغی پرداخت نمی نمایند.

سؤالات مرتبط با مراکز ارائه خدمات توانبخشی در منزل معلولان جسمی حرکتی

1- فرد معلول جسمی حرکتی جهت معرفی به مراکز خدمت در منزل می بایست دارای چه شرایطی باشد؟

فردی است که به دلیل اختلالات در سیستم عصبی، عضلانی و اسکلتی دچار محدودیت در عملکرد اندامها، تنه و ستون فقرات گردیده و به تبع آن دچار محدودیت در فعالیت های روزمره زندگی و مشارکت اجتماعی می باشد.

2- اعضای تیم توانبخشی مرکز ارائه خدمات توانبخشی در منزل معلولان جسمی حرکتی چه افرادی می باشند؟

پزشک عمومی، کارشناس فیزیوتراپی، کارشناس کاردرمانی، کارشناس گفتار درمانی، پرستار، روانشناس بالینی، مددکار اجتماعی و کارشناس ار تپدی فنی بر حسب نیاز می باشد.

3- حداکثر مدت زمان بهره مندی از خدمات خدمت در منزل جهت معلولین چه مدتی می باشد؟

حداکثر زمان ارائه خدمات توانبخشی به گروه هدف 12 ماه بوده که در موارد خاص با پیشنهاد کمیته توانبخشی شهرستان و تایید کمیته تخصصی توانبخشی استان به مدت 6 ماه قابل تمدید است.

4- معلولین جسمی حرکتی باید دارای چه شرایطی جهت دریافت خدمات از مراکز خدمت در منزل باشند؟

- معلول جسمی حرکتی یا ضایعه نخاعی با معلولیت خیلی شدید (تخت گرا)
- معلول جسمی حرکتی یا ضایعه نخاعی نیازمند دریافت خدمات مختلف پزشکی، پرستاری و توانبخشی بر بالین
- عدم امکان مراجعه معلول جسمی حرکتی یا ضایعه نخاعی به مراکز بهداشتی درمانی و مراکز روزانه توانبخشی
- سکونت معلول جسمی حرکتی یا ضایعه نخاعی در مناطق صعب العبور و دوری از مراکز بهداشتی درمانی و مراکز روزانه توانبخشی
- لازم به ذکر است جهت دریافت خدمت فرد معلول می بایست دارای وضعیت ثابت از لحاظ جراحی مغز و اعصاب و بدون مشکلات تهدید کننده حیات باشند.

5- در صورت چه شرایطی فرد از چرخه خدمات ترخیص می گردد؟

- رسیدن به سطحی از توانمندی جسمی و روانی لازم برای داشتن مشارکت فعال در خانواده و جامعه
- فراهم بودن شرایط تداوم توانبخشی از طریق مراکز روزانه آموزشی و توانبخشی
- عدم تمایل معلول و خانواده به دریافت خدمات (با هماهنگی بهزیستی شهرستان)

6- چه نوع خدمات و اقداماتی در مراکز خدمت در منزل به معلولین جسمی حرکتی ارائه میشود؟

خدمات آموزشی، مراقبتی و توانبخشی

7- منظور از خدمات توانبخشی در مراکز خدمت در منزل معلولین جسمی حرکتی چیست؟

منظور خدمات فیزیوتراپی، کاردرمانی، روانشناسی، مددکاری، ارتوپدی فنی و ... که در جهت ارتقاء کیفیت زندگی معلول به صورت تیمی برحسب نیاز ارائه می‌گردد.

8- منظور از خدمات توانبخشی آموزشی در مراکز ارائه خدمات توانبخشی در منزل معلولین جسمی حرکتی چیست؟

مجموعه آموزش‌هایی که طی آن اصول زندگی سالم برای معلولان نظیر مراقبت‌های شخصی، پیشگیری از عوارض معلولیت، بازآموزی مهارت‌های خودیاری و مهارت‌های ارتباطی، مهارت استفاده از وسایل کمک توانبخشی، پرهیز از رفتارهای پرخطر، تغذیه سالم، هنردرمانی و ... که توسط اعضای تیم توانبخشی به صورت گروهی یا انفرادی با هدف بهبود، ارتقاء مهارت‌ها در انجام فعالیت‌های روزمره زندگی و مراقبت‌های فردی ارائه می‌شود.

9- چه نوع خدمات و اقدامات پرستاری پزشکی به معلولان جسمی حرکتی ارائه می‌شود؟

مراقبت‌های پزشکی، پرستاری و بهداشتی شامل ویزیت معلولان، کنترل و ارزیابی وضعیت سلامت و ارتقاء آن، ارائه خدمات مراقبتی مهارتی و پرستاری، تعیین خط‌مشی درمانی، ثبت سیر درمان، دستور انجام آزمایشات و سایر امور پاراکلینیکی و دارو درمانی در صورت نیاز

10- تعداد دفعات حضور افراد تیم جهت ارائه خدمت در منزل به معلول جسمی حرکتی؟

خدمات تیم توانبخشی به صورت پیش فرض، مشتمل بر پرستاری، فیزیوتراپی و مددکاری در هر ماه می‌باشد و براساس ضرورت و مبتنی بر نیاز، دیگر خدمات توانبخشی (کاردرمانی، روانشناسی، پزشکی و ...) به صورت جایگزین تعریف گردیده است.

11- شرایط تخصصی متقاضیان تأسیس مرکز ویزیت در منزل معلولان جسمی حرکتی چیست؟

افرادی که دارای مدرک تحصیلی دکترای پزشکی (عمومی یا تخصصی)، مدرک تحصیلی حداقل کارشناسی در رشته‌های پرستاری، فیزیوتراپی، کاردرمانی، گفتاردرمانی، مددکاری اجتماعی، روانشناسی، بهداشت، مدیریت توانبخشی، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی و ارتوپدی فنی

12- میزان سقف هزینه پرداختی ماهیانه به مرکز توسط خانواده‌ها چگونه است؟

میزان هزینه پرداختی طبق تعرفه ابلاغی با توجه به خدمات ارائه شده توسط مرکز تعیین می‌گردد.

13- چه افرادی می‌توانند از خدمات یارانه‌ای جهت پذیرش بر خوردار گردند؟

افرادی که پس از ارائه گزارش مددکاری از وضعیت اقتصادی اجتماعی خانواده و طرح در کمیته توانبخشی واجد شرایط بهره‌مندی از خدمات یارانه‌ای باشند.

14- آیا در محل مرکز ارائه خدمت می‌توان خدمات توانبخشی، پرستاری ارائه نمود؟

خیر این خدمات می‌بایست در منزل معلولان ارائه گردد.

15- آیا خدمات فقط در شیفت صبح به معلولان جسمی حرکتی ارائه می‌گردد؟

معلولان نیازمند به خدمات توانبخشی در منزل به صورت روزانه (یک یا دو شیفت) عمل خواهد نمود و خدمات مرکز در دوشیفت صبح و عصر با هماهنگی و حضور خانواده ارائه خواهد گردید.

"سوالات مربوط به گروه توانبخشی معلولان ذهنی"

در خصوص مراکز خدمت در منزل معلولان ذهنی

1- فرزندم به دلیل معلولیت شدید ذهنی و حرکتی قادر به تحرک نیست و خودم هم نمی‌توانم او را به مراکز

توانبخشی جهت استفاده از خدمات توانبخشی ببرم لطفا راهنمایی فرمائید؟

ج: با مراجعه به بهزیستی محل سکونت خود ابتدا بایستی تشکیل پرونده نموده و سپس درخواست ارائه خدمات توانبخشی در منزل را نمایید.

2- چگونه از خدمات توانبخشی در منزل جهت فرزندم که دارای معلولیت ذهنی می‌باشد استفاده نمایم؟

ج: با مراجعه به نزدیک‌ترین بهزیستی محل سکونت با در دست داشتن مدارک هویتی و سوابق پزشکی نسبت به طرح موضوع در کمیسیون پزشکی اقدام نموده تا پرونده تشکیل گردد و در صورت داشتن شرایط لازم از جمله معلولیت شدید و خیلی شدید از این خدمت می‌توانید استفاده نمایید.

3- دخترم کلاس دوم دبستان است در دروس خیلی مشکل دارد و کند پیش می‌رود و مسئولین مدرسه

می‌گویند مشکل ذهنی دارد و قادر به تحصیل نیست و از طرفی نمی‌توانم فرزندم را به مراکز شبانه‌روزی بسپارم ضمن اینکه درخواست استفاده از خدمات مکمل توانبخشی در منزل را دارم خواهشمند است مرا راهنمایی کنید؟

ج: با تشکیل پرونده در سازمان در صورت تشخیص مشکل ذهنی، فرزندان تحت پوشش سازمان و در نوبت دریافت خدمات توانبخشی در منزل قرار می‌گیرد.

4- برادر من دارای معلولیت ذهنی است و تا کنون که سی سال سن دارد با پدر و مادرم زندگی می کرده است ولی حالا بدلیل فوت پدر و مادرم برای استفاده از خدمات توانبخشی جهت برادر من دچار مشکل شده‌ام آیا امکان استفاده از خدمات توانبخشی در منزل برای برادر من وجود دارد لطفاً کمک کنید؟

ج: با مراجعه به بهزیستی محل سکونت و تشکیل پرونده می توانید از خدمات توانبخشی در منزل استفاده نمایید .

5- دانشجوی ارشد روانشناسی هستم از استان ..... برای تأسیس مرکز ارائه خدمت در منزل باید چکار کنم؟

ج: به بهزیستی استان خود مراجعه کنید و درخواست خود را بصورت کتبی به مسئول مربوطه در حوزه توانبخشی ارائه نمایید. ضمناً از مسئولین بهزیستی بخواهید تا دستورالعمل تأسیس مراکز خدمت در منزل را برای مطالعه در اختیار شما قرار دهند تا از شرایط تأسیس مطلع گردید.

6- مادر یک دختر 25 ساله با معلولیت شدید ذهنی هستم که تاکنون از دخترم به بهترین نحو نگهداری کرده‌ام ولی هم اکنون بدلیل کهولت سن نمی توانم فرزندم را جهت استفاده از خدمات توانبخشی به مراکز مربوطه ببرم آیا سازمان برای این افراد برنامه‌ای دارد؟

ج: با مراجعه به بهزیستی نزدیک محل سکونت خود برای فرزندتان تشکیل پرونده بدهید تا بتواند از خدمات بهزیستی در منزل با توجه به نیازش بهره‌مند گردد.

7- من یک پسر 14 ساله با مشکل ذهنی و جسمی شدید دارم در حال حاضر به علت مشکل قلبی که دارم نمی توانم او را به مراکز توانبخشی ببرم لطفا راهنمایی فرمایید.

ج: چنانچه فرزندتان تحت پوشش سازمان بهزیستی می‌باشد می‌توانید با درخواست کتبی از سازمان بهزیستی برای بهره‌مندی از طرح خدمت در منزل در طول درمانتان کمک بگیرید.

8- خدمت در منزل به معلولان ذهنی چیست و از چه طریق ارائه می‌شود؟

ج: خدمات توانبخشی و مراقبتی است که در آن به گروه هدف واجد شرایط در منزل با هدف ارتقاء سطح سلامت و رسیدن به حداکثر استقلال نسبی در عملکرد ارائه می‌شود. این خدمات شامل خدمات پزشکی، پرستاری، فیزیوتراپی، کاردرمانی، گفتار درمانی و ... می‌شود. افراد واجد شرایط این خدمت معلولین ذهنی شدید و خیلی شدید می‌باشد.

9- آیا مراکز ارائه خدمت در منزل جهت ذهنی در تمامی استانها وجود دارد؟

خیر تاکنون در 21 استان کشور خدمت مورد نظر به توانخواهان ذهنی ارائه می‌گردد.

10- اگر از خدمات ارائه شده توسط تیم اعزامی رضایت نداشته باشیم به کجا می‌توانیم شکایت خود را اعلام کنیم؟

به اداره بهزیستی شهرستان یا استان مربوطه می‌توانید شکایت خود را کتبا اعلام نمایید .

مراکز ارائه خدمات توانبخشی در منزل

1- چه کسانی می توانند از خدمات مراکز ارائه خدمات توانبخشی در منزل سالمندان استفاده نمایند ؟

افراد دارای 60 سال سن و بالاتر (سالمند) که دارای شرایط ذیل باشند.

- سالمندان با معلولیت خیلی شدید (تخت گرا)
- سالمندان نیازمند دریافت خدمات مختلف پزشکی ، پرستاری و توانبخشی بر بالین
- عدم امکان مراجعه سالمند به مراکز بهداشتی درمانی و مراکز روزانه توانبخشی
- سکونت سالمند در مناطق صعب العبور و دوری از مراکز بهداشتی درمانی و مراکز روزانه توانبخشی

2- آیا افراد زیر 60 سال می توانند از خدمات اینگونه مراکز استفاده نمایند؟

افراد دارای 50-60 سال سن که دارای اختلالات و بیماری های زودرس و شایع سالمندی مانند آرتروز، بیماری های قلبی، پارکینسون و ... می باشند با معرفی و تأیید کتبی از کمیته توانبخشی بهزیستی استان می توانند از خدمات این مراکز استفاده نمایند.

3- اعضای تیم توانبخشی مرکز ارائه خدمات توانبخشی افراد سالمند در منزل چه افرادی می باشند ؟

پزشک عمومی، کارشناس فیزیوتراپی، کارشناس کاردرمانی، کارشناس گفتاردرمانی، پرستار، روانشناس بالینی، مددکار اجتماعی و کارشناس ار تپیدی فنی می باشد.

4- حداکثر مدت زمان بهره مندی از خدمات خدمت در منزل جهت سالمندان چه مدتی می باشد؟

حداکثر زمان ارائه خدمات توانبخشی به گروه هدف 12 ماه بوده که در موارد خاص با پیشنهاد کمیته توانبخشی شهرستان و تایید کمیته تخصصی توانبخشی استان به مدت 6 ماه قابل تمدید است.

5- آیا خدمات اینگونه مراکز مادام العمر است ؟ خیر در صورت وجود شرایط ذیل، فرد خدمت گیرنده از مرکز ترخیص می یابد.

- رسیدن به سطحی از توانمندی جهت زندگی با استقلال نسبی و حداقل مشکل در سطح خانواده و اجتماع مشارکت
- فراهم بودن شرایط تداوم توانبخشی از طریق مراکز روزانه آموزشی و توانبخشی
- عدم تمایل سالمند و خانواده به دریافت خدمات

6- چه نوع خدمات و اقداماتی در مراکز خدمت در منزل به سالمندان ارائه می شود؟

خدمات آموزشی، مراقبتی و توانبخشی

7- چه نوع خدمات توانبخشی در مراکز خدمت در منزل به سالمندان ارائه میشود؟

خدمات فیزیوتراپی، کاردرمانی، روانشناسی و ارتوپدی فنی و ... می باشد که در جهت ارتقاء کیفیت زندگی سالمند به صورت تیمی توسط افراد مجرب و آموزش دیده انجام می شود.

8- چه نوع خدمات و اقدامات توانبخشی اجتماعی به سالمند در منزل ارائه می شود؟

مجموعه خدمات مددکاری و روانشناسی که جهت افزایش سازگاری اجتماعی معلول در حل مشکلات اجتماعی ارائه می گردد.

9- منظور از خدمات آموزشی ارائه شده به سالمندان چیست؟ به مجموعه آموزش هایی اطلاق می شود که طی آن اصول زندگی

سالم برای سالمندان نظیر مراقبت های شخصی، پیشگیری از عوارض معلولیت، باز آموزی مهارتهای خودیاری و مهارتهای ارتباطی، مهارت استفاده از وسایل کمک توانبخشی، پرهیز از رفتارهای پرخطر، تغذیه سالم، هنردرمانی و... توسط اعضای تیم توانبخشی به صورت گروهی یا انفرادی با هدف بهبود، ارتقاء مهارت ها در انجام فعالیت های روزمره زندگی و مراقبت های فردی ارائه می شود

10- چه نوع خدمات و اقدامات پرستاری پزشکی به سالمندان ارائه میشود؟

مراقبت های پزشکی، پرستاری و بهداشتی شامل ویزیت سالمندان، کنترل و ارزیابی وضعیت سلامت و ارتقاء آن، ارائه خدمات مراقبتی مهارتی و پرستاری، تعیین خط مشی درمانی، ثبت سیر درمان، دستور انجام آزمایشات و سایر امور پاراکلینیکی و دارو درمانی در صورت نیاز

11- تعداد دفعات حضور افراد تیم جهت ارائه خدمت در منزل به سالمند؟

خدمات تیم توانبخشی به صورت پیش فرض، مشتمل بر پرستاری، فیزیوتراپی و مددکاری در هر ماه می باشد و بر اساس ضرورت و مبتنی بر نیاز، دیگر خدمات توانبخشی (کاردرمانی، روانشناسی، پزشکی و...) به صورت جایگزین تعریف گردیده است.

12- میزان سقف هزینه پرداختی ماهیانه به مرکز توسط خانواده ها چگونه است؟

خدمات ارائه شده برای افراد تحت پوشش سازمان بهزیستی تا سقف خدمات تعریف شده در دستورالعمل رایگان می باشد برای سایر افراد میزان هزینه پرداختی طبق تعرفه ابلاغی معاونت توانبخشی با توجه به خدمات ارائه شده توسط مرکز تعیین میگردد.

13- چه افرادی میتوانند از خدمات یارانه ای جهت پذیرش برخوردار گردند؟

افرادی که پس از تهیه و ارائه گزارش مددکاری از وضعیت اقتصادی اجتماعی خانواده و طرح در کمیته توانبخشی واجد شرایط بهره مندی از خدمات یارانه ای باشند.

14- آیا در محل مرکز می توان خدمات توانبخشی، پرستاری ارائه نمود؟

خیر این خدمات می بایست در منزل سالمند ارائه گردد.

15- آیا خدمات فقط در شیفت صبح به سالمند ارائه می گردد؟

سالمندان نیازمند به خدمات توانبخشی در منزل به صورت روزانه (یک یا دو شیفت) عمل خواهد نمود و خدمات مرکز در دوشیفت صبح و عصر با هماهنگی و حضور خانواده ارائه خواهد گردید.

مراقبت در منزل

1. چه افرادی واجد شرایط بهره مندی از خدمات مراقبت در منزل می باشند؟

معلولان، سالمندان، بیماران روانی مزمن و افراد دارای اختلالات طیف اتیسم که معلولیت یا ناتوانی ایشان به تأیید کمیسیون تعیین نوع و شدت معلولیت استان رسیده باشد و به تشخیص کمیته توانبخشی (شهرستان / استان) نیازمند خدمات مراقبتی توانبخشی در منزل باشند.

2. چه نوع خدماتی به گروه هدف در برنامه مراقبت در منزل ارائه می شود؟

خدمات توانبخشی و مراقبتی شامل خدمات مختلف مراقبت های بهداشتی و ارائه خدمات توانبخشی براساس برنامه تدوین شده توسط کارشناسان علوم توانبخشی و مراقبت، آموزش به گروه هدف در خصوص مسائل بهداشتی، استفاده صحیح از وسایل کمک توانبخشی، مناسب سازی، تطابقات فضای فیزیکی و وسایل

3. مراقب آموزش دیده در مرکز مراقبت در منزل چه وظیفه ای بر عهده دارد؟

وظیفه ارائه خدمات مراقبتی و توانبخشی در منزل را طبق مقررات به عهده دارد.

4. حداکثر مدت بهره مندی از خدمات برنامه مراقبت در منزل به جامعه هدف چه مدت می باشد؟

حداکثر زمان ارائه خدمات توانبخشی و مراقبتی در منزل به گروه هدف 2 سال بوده که ارائه خدمت بیشتر منوط به بررسی و نظر کمیته تخصصی توانبخشی استان خواهد بود.

5. هر فرد معلول، سالمند و بیمار روانی مزمن تحت پوشش در برنامه مراقبت در منزل به صورت پایه چند روز در هفته از خدمات می تواند بهره مند شود؟

هر فرد جامعه هدف تحت پوشش برنامه بصورت پایه 3 روز در هفته (یک روز در میان)، 2 ساعت و 30 دقیقه در روز طبق برنامه از خدمات بهره مند می گردد.

6. هر فرد با اختلال اטיسم تحت پوشش در برنامه مراقبت در منزل به صورت پایه چند روز در هفته از خدمات می‌تواند بهره‌مند شود؟

به صورت پایه 2 روز در هفته (دو روز در میان)، 7 ساعت و 30 دقیقه در روز طبق برنامه از خدمات بهره‌مند می‌گردد.

7. پذیرش در مراکز مراقبت در منزل به چند صورت می‌تواند صورت پذیرد؟

گروه هدف به دو صورت ذیل می‌توانند پذیرش شوند:

الف) با پوشش یارانه

ب) پذیرش به شیوه آزاد توسط مرکز با تعرفه ابلاغی بهزیستی کشور

8. شرایط ترخیص گروه هدف از مراکز مراقبت در منزل چیست؟

- درخواست خانواده مبنی بر ترخیص
- توانمندی خانواده در ارائه خدمات به جامعه هدف بدون نیاز به مراقب
- توانمندی معلول جهت استفاده از خدمات مراکز روزانه توانبخشی
- عدم همکاری خانواده در ارائه خدمات یا درخواست خدماتی خارج از دستورالعمل در صورت تایید در کمیته توانبخشی

9. آیا همه افراد مبتلا به اختلالات طیف اטיسم می‌توانند از برنامه مراقبت در منزل بهره‌مند شوند؟

خیر- افراد دارای اختلالات طیف اטיسم باید فاقد تحریکات روانی و علائم حاد حاکی از اختلالات همراه و یا تشخیص دوگانه باشند

10. شرایط پذیرش گروه هدف در مراکز مراقبت در منزل چیست؟

کلید افراد گروه هدف که نیازمند خدمات مراقبتی و توانبخشی در منزل می‌باشند و خانواده قادر به تأمین نیازهای مراقبتی توانبخشی آنان نمی‌باشند. معلولیت یا ناتوانی این افراد باید به تأیید کمیسیون تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت استان رسیده باشد و به تشخیص کمیته توانبخشی (شهرستان / استان) نیازمند خدمات در منزل باشند.

11. کدام گروه از افراد در اولویت پذیرش مراکز مراقبت در منزل هستند؟

کودکان معلول واجد شرایط در دوران طلایی رشد و افرادی که جدیداً به معلولیت مبتلا شده‌اند و نیازمند مداخله به هنگام دریافت خدمات مستمر توانبخشی و مراقبتی هستند در اولویت می‌باشند.

12. آیا صرفاً افرادی که تحت پوشش بهزیستی هستند می‌توانند از خدمات مراقبت در منزل بهره‌مند شوند؟

خیر، سایر افراد که تحت پوشش نیز نبوده از طریق پذیرش آزاد نیز میتوانند به این مراکز مراجعه نمایند

13. آیا خدمات مرکز مراقبت در منزل فقط در شیفت صبح به گروه هدف ارائه می گردد؟

مرکز به عنوان هماهنگ کننده ارائه خدمات توانبخشی و مراقبتی بین خدمت گیرندگان و خدمت دهندگان به صورت روزانه در یک شیفت (صبح یا عصر) یا دو شیفت (صبح و عصر) عمل خواهد نمود .

14. شهریه ارائه خدمت به گروه هدف با پذیرش آزاد چگونه محاسبه می گردد ؟

شهریه براساس تعرفه ابلاغ شده به ازای هر ساعت ارائه خدمات از سوی سازمان بهزیستی کشور و تعداد ساعات خدمت در ماه محاسبه می گردد .

15. منظور از خدمات خانواده محور در زمینه مراقبت از معلول، سالمند و بیمار روانی مزمن چیست ؟

- کمک هزینه نگهداری در منزل
- کمک هزینه ترخیص از مراکز شبانه روزی
- ارائه خدمات توانبخشی مراقبتی در منزل توسط مراقبین آموزش دیده

16. متقاضیان تاسیس مرکز مراقبت در منزل چه شرایطی باید داشته باشند ؟

- دارا بودن حداقل 25 سال سن
- سکونت در استان محل تقاضا
- دارا بودن حداقل مدرک تحصیلی کارشناسی در رشته های مرتبط با علوم توانبخشی، پیراپزشکی (پرستاری، بهداشت عمومی، مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی)، علوم اجتماعی (خدمات اجتماعی، مددکاری)، روانشناسی، علوم تربیتی (با گرایش کودکان استثنائی، مشاوره) کارشناسی ارشد در رشته مدیریت توانبخشی و دکترای پزشکی عمومی
- داشتن 2 سال سابقه کار مرتبط

سؤالات مرتبط مراکز شبانه روزی سالمندان

1- چه کسانی می‌توانند از مرکز شبانه‌روزی سالمندان استفاده نمایند؟

افرادی که دارای 60 سال سن و بالاتر باشد.

2- افراد دارای پیری زودرس دارای سن بین 50 تا 59 ساله می‌توانند از خدمات مراکز شبانه‌روزی سالمندان بهره‌مند گردند؟

بلی

افرادی که دارای بیماری‌ها و اختلالات شایع زودرس سالمندی مانند بیماری‌های قلبی، آرتروز، روماتوئید، پارکینسون و ... می‌باشند و متقاضی دریافت خدمات در مراکز شبانه‌روزی سالمندان می‌باشند در صورت تأیید کمیته توانبخشی می‌توانند از خدمات بهره‌مند گردند.

3- آیا سالمندان با بیماری روانی مزمن می‌توانند در این مراکز بستری گردند؟

اگر بیماری و یا اختلالات روانی فرد قبل از 60 سالگی بروز کرده باشد در مرکز شبانه‌روزی پذیرش نخواهند شد.

4- شرایط تخصصی متقاضیان تأسیس مراکز شبانه‌روزی سالمندان چیست؟

دارا بودن مدرک دکترای پزشکی، کارشناسی‌ارشد مدیریت توانبخشی، کارشناسی رشته‌های پرستاری - فیزیوتراپی - کاردرمانی - مددکار اجتماعی - روانشناسی - مدیریت خدمات بهداشتی و درمانی - بهداشت، ارتوپدی فنی و رشته‌های مرتبط با توانبخشی

5- شرایط تخصصی مسئول فنی مراکز شبانه‌روزی سالمندان چیست؟

دارا بودن مدرک تحصیلی حداقل پزشک عمومی، کارشناسی پرستاری، کارشناسی‌ارشد رشته‌های فیزیوتراپی، کاردرمانی، سالمندشناسی و مدیریت توانبخشی با پایه کارشناسی فیزیوتراپی، کاردرمانی، روانشناسی و ارتوپدی فنی

6- نیروهای تخصصی مراکز سالمندان چه کسانی هستند؟

پزشک، پرستار، فیزیوتراپیست، کاردرمان، روانشناس، مددکار، کارشناس تغذیه و بهداشت

7- منظور از خدمات پزشکی و پرستاری چیست؟

منظور خدمات بهداشتی درمانی و پرستاری می‌باشد که به سالمندان ارائه می‌شود تا از عوارض ناشی از افزایش سن و تغییرات فیزیولوژیک بدن بکاهد و تا حد امکان باعث کاهش و یا به تعویق انداختن معلولیت‌های ناشی از اختلالات دوران سالمندی شود و یا در جهت درمان بیماری‌های موجود اقدام نماید. از جمله:

ویزیت دوره ای پزشک عمومی، خدمات مراقبتی و پرستاری 24 ساعته، کنترل علائم حیاتی و ارجاع به موقع به مراکز بیمارستانی در مواقع ضروری

8- آیا سالمندان می توانند بطور موقت در مرکز سالمندان پذیرش گردند؟ بلی

9- در صورت پذیرش موقت از چه خدماتی برخوردار خواهد شد؟

از کلیه خدمات مرکز شامل، اقدامات پزشکی، پرستاری و مراقبتی، توانبخشی، توانبخشی اجتماعی، توانبخشی حرفه ای، آموزشی و برنامه های اوقات فراغت ف بر حسب نیاز می توانند بهره مند گردند

10- پذیرش در مراکز شبانه روزی سالمندان به چند صورت انجام می گیرد؟

الف) پذیرش یارانه ای از طریق بهزیستی شهرستان در این نوع پذیرش، فرد تحت پوشش سازمان، مورد بررسی قرار گرفته و در صورت واجد شرایط بودن به صورت پذیرش یارانه ای به مرکز معرفی می گردد.
ب) پذیرش آزاد متقاضیان دریافت خدمت، در صورت احراز شرایط، با رعایت شهریه تعیین شده از سوی معاونت امور توانبخشی می توانند در مرکز پذیرش شوند.

11- میزان سقف هزینه پرداختی ماهیانه به مرکز توسط خانواده ها چگونه است؟

میزان هزینه پرداختی از سوی خانواده مطابق با شهریه ابلاغی سازمان بهزیستی به مراکز می باشد و در صورت نیاز به خدمات مازاد بر خدمات تعریف شده در دستورالعمل میزان شهریه با توافق خانواده توسط مرکز تعیین میگردد.

12- چه افرادی میتوانند از خدمات یارانه ای جهت پذیرش برخوردار گردند؟

افراد تحت پوشش سازمان؛ با توجه به گزارش مددکاری و تایید کمیته توانبخشی می توانند از خدمات یارانه ای مرکز بهره مند شوند. بدیهی است که خانواده می بایست مبلغی را تحت عنوان سهم مشارکت خانواده پرداخت نماید.

13- اگر بخواهم برای اولین بار از خدمات مراکز سالمندان استفاده نمایم چه اقدامی انجام دهم؟

با مراجعه به بهزیستی محل سکونت خود ابتدا بایستی تشکیل پرونده نموده و سپس خدمت مورد نیاز را درخواست نمایید.

14- در حال حاضر خدمات توانبخشی مراقبتی که از طریق مراکز تحت نظارت سازمان بهزیستی ارائه می شود کدام است؟

- مراکز شبانه روزی
- مراکز ارائه خدمات توانبخشی در منزل
- مراکز مراقبت در منزل

"سؤالات مربوط به گروه توانبخشی معلولان ذهنی"

در خصوص مراکز شبانه روزی معلولان ذهنی

1- به نازگی دارای نوزادی با تشخیص معلولیت شدید ذهنی شده‌ام که دلیل شدت معلولیت قادر به نگهداری از او نیستم لطفا راهنمایی فرمائید؟

ج: با مراجعه به بهزیستی محل سکونت خود ابتدا بایستی تشکیل پرونده نموده و سپس خدمت مورد نیاز را درخواست نمایید .

2- چگونه در سازمان تشکیل پرونده بدهم ؟

ج: با مراجعه به نزدیک ترین بهزیستی محل سکونت با در دست داشتن مدارک هویتی و سوابق پزشکی نسبت به طرح موضوع در کمیسیون پزشکی اقدام نموده تا پرونده تشکیل گردد.

3- دخترم کلاس دوم دبستان است در دروس خیلی مشکل دارد و کند پیش می رود و مسئولین مدرسه می گویند مشکل ذهنی دارد و قادر به تحصیل نیست چکار کنم ؟

ج: با تشکیل پرونده در سازمان در صورت تشخیص مشکل ذهنی تحت پوشش سازمان و خدمات آموزشی قرار می گیرد.

4- برادرم دارای معلولیت ذهنی است و تا کنون که سی سال سن دارد با پدر و مادرم زندگی می کرده است ولی حالا بدلیل فوت پدر و مادرم برای نگهداری او در منزل دچار مشکل شده ام و امکان مراقبت از او را ندارم لطفا کمک کنید ؟

ج: با مراجعه به بهزیستی محل سکونت و تشکیل پرونده می توانید از خدمات مراقبتی شبانه روزی مراکز استفاده نمایید .

5- دانشجوی ارشد روانشناسی هستم از استان .....، برای تاسیس مرکز توانبخشی معلولان ذهنی باید چکار کنم ؟

ج: به بهزیستی استان خود مراجعه کنید و درخواست خود را بصورت کتبی به مسئول مربوطه در حوزه توانبخشی ارائه نمایید . ضمناً از مسئولین بهزیستی بخواهید تا دستورالعمل تأسیس مراکز را برای مطالعه در اختیار شما قرار دهند تا از شرایط تأسیس مطلع گردید.

6- مادر یک دختر 25 ساله با اختلال سندرم داون هستم که تاکنون از دخترم به بهترین نحو نگهداری کرده ام نگرانم بعد از مرگم چه بر سرش می آید آیا سازمان برای این افراد برنامه ای دارد؟

ج: با مراجعه به بهزیستی نزدیک محل سکونت خود برای فرزندان تشکیل پرونده بدهید تا در صورت فقدان شما بتواند از خدمات بهزیستی در مراکز توانبخشی شبانه روزی و روزانه و یا خانه های کوچک با توجه به نیازش بهره مند گردد.

7- من یک پسر معلول ذهنی 14 ساله دارم در حال حاضر به علت مشکل قلبی نیاز به بستری در بیمارستان و انجام عمل قلب دارم نگرانم پسر را در این مدت چه کار کنم لطفا راهنمایی فرمایید .

ج: چنانچه فرزندان تحت پوشش سازمان بهزیستی می باشد می توانید در طول مدت زمان بستری شدنشان فرزندان را به مراکز نگهداری موقت بسپارید.

8- برای دریافت خدمات دندانپزشکی جهت فرزندم که معلول ذهنی می باشد به کجا باید مراجعه کنم؟

ج: چون در تمامی استانها خدمات دندانپزشکی جهت معلولان ذهنی وجود ندارد می بایست اطلاعات لازم در خصوص استانهایی که این خدمات به معلولین ارائه می شود را از بهزیستی استان خود دریافت نمایید.

9- خانه های کوچک معلولان ذهنی چه تفاوتی با مراکز شبانه روزی دارند؟ لطفا در مورد خانه های کوچک توضیح دهید.

ج: خانه کوچک معلولان ذهنی واحدی است که توسط اشخاص حقیقی یا حقوقی با کسب مجوز از سازمان بهزیستی تاسیس گردیده و تحت نظارت و مطابق دستورالعمل های سازمان به فرزندان معلول ذهنی خفیف در رده سنی بالا و زیر 14 سال مجهول الهویه، بی سرپرست یا فاقد سرپرست موثر، ارائه خدمت می نمایند. فرزندان در اینگونه خانه ها علاوه بر برخورداری از اقدامات مراقبتی با رضایت قیم از خدمات مهدهای کودک، مدارس و مراکز روزانه توانبخشی، خدمات درمانی و توانبخشی خارج از خانه بهره مند شده و در داخل خانه ها نیز تحت آموزش های متنوع در زمینه های رشدی و مورد نیاز قرار می گیرند. هدف غایی در این خانه ها مشارکت در انجام امور شخصی به منظور تقویت حس مسئولیت پذیری متناسب با سن و توانمندی و امکان زندگی مستقل فرزندان می باشد. هدف ارائه خدمات بهینه به شیوه ای نظام دار و هدفمند در محیط عاطفی، اجتماعی و آموزشی مناسب در خانه های کوچک مشابه منازل عادی خانواده های ایرانی و براساس سنت های بومی محلی میباشد.

10- شرایط پذیرش معلولان ذهنی در خانه ها چیست؟

ج: مطابق دستورالعمل های سازمان پذیرش در خانه های کوچک جهت فرزندان معلول ذهنی خفیف در رده سنی بالا و زیر 14 سال مجهول الهویه، بی سرپرست یا فاقد سرپرست موثر، می باشد.

11- شرایط پذیرش در مراکز توانبخشی و مراقبتی معلولان ذهنی چیست؟

ج: مطابق دستورالعمل های سازمان پذیرش در مراکز توانبخشی و مراقبتی جهت فرزندان معلول ذهنی متوسط، شدید و خیلی شدید در رده سنی بالا و زیر 14 سال دارای خانواده، مجهول الهویه، بی سرپرست یا فاقد سرپرست موثر، می باشد.

12- خدمت در منزل به معلولان ذهنی چیست و از چه طریق ارائه می شود؟

ج: خدمات توانبخشی و مراقبتی است که در آن به گروه هدف واجد شرایط در منزل با هدف ارتقاء سطح سلامت و رسیدن به حداکثر استقلال نسبی در عملکرد ارائه می شود. این خدمات شامل خدمات پزشکی،

پرستاری ، فیزیوتراپی ، کاردرمانی ، گفتار درمانی و..... می شود. افراد واجد شرایط این خدمت معلولین ذهنی شدید و خیلی شدید می باشد.

13- در پرداخت شهریه مراکز توانبخشی و مراقبتی شبانه روزی برای فرزندم مشکل دارم چه کار باید بکنم؟

ج: بر اساس دستورالعمل مراکز توانبخشی و مراقبتی شبانه روزی خانواده هایی که دارای فرزند معلول می باشند و از لحاظ معیشتی مشکل دارند کمک هزینه نگهداری به نام یارانه برای نگهداری فرزندان اینگونه خانواده ها از سوی سازمان بهزیستی به مرکز نگهدارنده پرداخت می گردد.

14- به جای مراکز شبانه روزی می خواهم خودم در منزل از فرزندم مراقبت کنم کمک هزینه پرداختی سازمان برای وی چقدر است ؟

ج: برای نگهداری معلولین با شدت معلولیت شدید و یا خیلی شدید در منزل مبلغی از سوی سازمان بهزیستی مبلغی به عنوان کمک هزینه مراقبت در منزل به مراقب پرداخت می گردد.

15- می خواهم فرزندم را از مرکز ترخیص نمایم آیا هزینه نگهداری وی به من پرداخت می شود ؟

ج: پس از ترخیص برای نگهداری معلولین با شدت معلولیت شدید و یا خیلی شدید در منزل مبلغی از سوی سازمان بهزیستی به عنوان کمک هزینه ترخیص به مراقب پرداخت می گردد.

«مجموعه سؤالات دفتر امور توانبخشی روزانه و توانپزشکی به تفکیک فعالیت»

الف – گروه مطالعه، نظارت بر مراکز روزانه آموزشی توانبخشی

1- در مراکز روزانه آموزشی و توانبخشی معلولان ذهنی به چه کسانی خدمات ارائه می شود؟

این مراکز به معلولان ذهنی زیر 14 سال با بهره هوشی تربیت پذیر و آموزش پذیر، که امکان استفاده از مدارس کودکان استثنایی را ندارند، و همچنین کودکان دارای تاخیر رشدی تا 6 سال تمام، به صورت روزانه خدمات آموزشی، توانبخشی پزشکی، توانبخشی اجتماعی دریافت می کنند.

2- چه متخصصانی در مراکز روزانه آموزشی و توانبخشی روزانه فعالیت می کنند؟

تیم تخصصی شامل روانشناس، کاردرمانگر، گفتار درمانگر و مربی آموزشی و هنری هستند.

3- در مراکز روزانه آموزشی و توانبخشی خانواده و کودک کم شنوا و ناشنوا چه کسانی خدمات دریافت می کنند؟

در این مرکز به کودکانی که کمبود شنوایی آنها در حدی است که در یادگیری و بکارگیری گفتار و زبان دچار مشکلاتی شده‌اند و نیز به خانواده آنان خدمات آموزشی، توانبخشی و مشاوره به صورت روزانه ارائه می‌گردد.

4- ساعات فعالیت مراکز روزانه آموزشی و توانبخشی چه زمانی است؟

ساعت فعالیت از ساعت 8 صبح الی 13 هر روز و پنجشنبه‌ها از ساعت 8 صبح الی 12.

5- در مراکز روزانه آموزشی و توانبخشی معلولان ذهنی چه چیزهایی به فرزند من آموزش می دهند؟

مهارتهایی که به فرزند شما کمک می‌کند تا او را برای زندگی مستقل آماده کند و خودش بتواند فعالیت‌های مرتبط با خودش را در منزل و جامعه انجام دهد.

6- آیا به منظور استفاده آزاد از خدمات مراکز روزانه آموزشی توانبخشی سالمندان باید در بهزیستی تشکیل پرونده داد؟

الزامی صورت ندارد اما در صورت نیاز سالمند به استفاده از یارانه مراکز فوق، تشکیل پرونده در بهزیستی الزامی است.

7- شرایط پذیرش سالمندان در مراکز روزانه آموزشی توانبخشی به چه صورت می باشد؟

حداقل سن جهت پذیرش 60 سال می‌باشد و برخی از معلولین جسمی حرکتی و یا ذهنی و یا دارای اختلالات روانپزشکی که شرایط حضور در مرکز را داشته باشند از سن 55 سال می‌توانند از خدمات مرکز استفاده نمایند. سالمندانی که معتادند پس از سم‌زدایی و سالمندان دارای بیماری‌های عفونی پس از دوره سرایت بخشی و با نظر پزشک می‌توانند از خدمات این مراکز استفاده کنند.

8- شهریه مراکز روزانه آموزشی توانبخشی به چه صورت می‌باشد؟

در صورت پذیرش آزاد در مراکز درجه یک 6.150.0000 ریال، مراکز درجه دو 5.430.000 ریال، مراکز اختلال طیف اتیسم 6.400.000 ریال

و در صورت پذیرش یارانه ای میزان سهم مشارکت خانواده در مراکز درجه یک 1.800.000 ریال و مراکز درجه دو 1.550.000 ریال می باشد.

9- چه کسانی می توانند متقاضی تاسیس مرکز روزانه آموزش و توانبخشی بیماران روانی مزمن باشند؟

دارابودن حداقل مدرک تحصیلی روانپزشکی و یا پزشکی عمومی، کارشناسی ارشد و بالاتر در رشته های روانشناسی، روان پرستاری، کاردرمانی، مدیریت و مشاوره توانبخشی از دانشگاه های مورد تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی با معدل حداقل 15 در دو مقطع تحصیلی متوالی سابقه کار مرتبط با بیماران روانی مزمن حداقل به مدت 2 سال

10- شرایط پذیرش بیمار در مرکز روزانه آموزش و توانبخشی بیماران روانی مزمن چیست؟

بیماران روانی مزمن با تشخیص کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت و در محدوده سنی 15 تا 60 سال مجاز به پذیرش در این مراکز می باشند.

بیماران روانی مزمن دارای بیماری عفونی و مسری، پس از طی دوره سرایت بخشی با تأییدیه پزشک پذیرش خواهند شد. بیماران روانی مزمن معتاد پس از سم زدائی و ترک کامل اعتیاد مجاز به پذیرش می باشند. پذیرش بیماران روانی از هر دو جنس در مرکز با رعایت ضوابط مربوطه بلامانع است.

11- روند پذیرش بیمار در مرکز روزانه آموزش و توانبخشی بیماران روانی مزمن چگونه است؟

- تشکیل پرونده در بهزیستی استان محل سکونت
- تأیید تشخیص بیمار روانی مزمن توسط کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت استان
- دریافت معرفی نامه از سوی استان جهت پذیرش در یکی از مراکز روزانه آموزش و توانبخشی بیماران روانی مزمن استان
- دریافت خدمات آموزشی و توانبخشی در مرکز روزانه بیماران روانی مزمن شامل خدمات روان شناسی، کاردرمانی، پرستاری، مددکاری، حرفه آموزی، هنری و ورزشی

12- چه کسانی می توانند متقاضی تاسیس مرکز روزانه آموزش و توانبخشی اختلال طیف اتیسم باشند؟

دارابودن حداقل مدرک تحصیلی روانپزشکی و یا پزشکی عمومی، کارشناسی ارشد و بالاتر در رشته های روانشناسی، روان پرستاری، کاردرمانی، گفتاردرمانی، مدیریت و مشاوره توانبخشی از دانشگاه های مورد تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری یا وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی با معدل حداقل 15 در دو مقطع تحصیلی سابقه کار مرتبط با افراد دارای اختلال طیف اتیسم حداقل به مدت 3 سال

13- شرایط پذیرش بیمار در مرکز روزانه آموزش و توانبخشی اختلال طیف اتیسم چیست؟

افراد دارای اختلال طیف اتیسم با تشخیص کمیسیون پزشکی تعیین نوع و شدت معلولیت و یا ارائه گواهی روانپزشک و تأیید توسط پایگاه غربالگری و تشخیص اختلال طیف اتیسم با اجرای آزمون تشخیصی در محدوده سنی 2 تا 15 سال در بخش آموزشی و توانبخشی

در صورت نبود مرکز حرفه‌آموزی پذیرای افراد اتیسم در شهرستان محل مرکز، امکان ادامه حضور افراد دارای اختلال طیف اتیسم تا 18 سال تمام، در مرکز بایپیش‌بینی شرایط و خدمات متناسب، وجود دارد.

14- روند پذیرش بیمار در مرکز روزانه آموزش و توانبخشی اختلال طیف اتیسم چگونه است؟

تشکیل پرونده در بهزیستی استان محل سکونت

تأیید تشخیص اختلال طیف اتیسم توسط کمیسیون پزشکی تشخیص نوع و تعیین شدت معلولیت استان

دریافت معرفی‌نامه از سوی استان جهت پذیرش در یکی از مراکز روزانه آموزش و توانبخشی اختلال طیف اتیسم استان

دریافت خدمات آموزشی و توانبخشی در مرکز روزانه اختلال طیف اتیسم شامل خدمات روان‌شناسی، کاردرمانی، گفتاردرمانی و

هنری و ورزشی

ب - گروه توانبخشی حرفه‌ای و آماده‌سازی مهارتی معلولین

1- در مراکز حرفه‌آموزی بالای 14 سال به چه کسانی خدمات ارائه می‌شود؟

به همه طیف‌های معلولین با بهره‌هوشی آموزش‌پذیر

2- چه متخصصان در مراکز حرفه‌آموزی بالای 14 سال فعالیت می‌نمایند؟

تیم تخصصی شامل: مسئول فنی کار درمان، روان‌شناسی، مربیان آموزشی، هنری و ورزشی

3- در کارگاههای تولیدی حمایتی به چه کسانی خدمات ارائه می‌شود؟

به همه طیف‌های معلولین با بهره‌هوشی آموزش‌پذیر

4- چه متخصصانی در کارگاه تولیدی حمایتی فعالیت دارند؟

تیم تخصصی با مسئول فنی، روان‌شناسی و استاد کاران

5- ساعات فعالیت در مراکز حرفه‌آموزی چه زمانی است؟

ساعت فعالیت از ساعت 8 صبح الی 13 هر روز و پنج‌شنبه‌ها از 8 الی 12 ظهر

6- ساعات فعالیت در کارگاههای تولیدی حمایتی چه زمانی است؟

از ساعت 8 الی 14 هر روز

7- شرایط پذیرش در مراکز حرفه‌آموزی و کارگاههای تولیدی حمایتی به چه صورت است؟

حداقل 15 سال تمام و واجد شرایط حضور در مراکز و کارگاهها براساس دستورالعمل‌های ابلاغی باشند.

8- چه کسانی می‌توانند متقاضی تاسیس مراکز حرفه‌آموزی و کارگاههای تولیدی حمایتی باشند؟

دارا بودن حداقل مدرک کارشناسی در رشته‌های توانبخشی، روان‌شناسی، مدیریت توانبخشی و مددکاری، مدیریت خدمات

بهداشتی و درمانی و دکترا پزشکی

9- شرایط پذیرش توانخواهان در مراکز و کارگاهها چیست؟

✓ فرد توانایی دریافت آموزش و کار در محیط کارگاهی را دارا باشد.

- ✓ توانخواه بتواند آموزش مهارت‌های آماده سازی را طی نماید.
- ✓ استقلال کافی در مراقبت از خود داشته باشد.
- ✓ سن توانخواه در مراکز حرفه آموزی 14 سال تمام باشد .

10- روند ارائه خدمات در مراکز حرفه آموزی چگونه است ؟

- ارزیابی دوره ای هر 6 ماه انجام خواهد شد .
- براساس نتایج ارزیابی ، ظرفیت های عملکردی ، مهارت‌های اجتماعی توانخواه تعیین خواهد شد .
- سطح بندی آموزشی با توجه به توانایی و استعداد فردی و نیاز توانخواهان.

11- تمرکز خدمات در مراکز حرفه آموزی به چه صورت است ؟

تمرکز بر آموزش و ارتقاء آموزش های پایه ، رفتار کاری ، مهارت‌های اجتماعی و آمادگی برای کسب آموزش های فنی و حرفه ای می باشد .

12- مدت آموزش در مراکز حرفه آموزی چند ماه است ؟

مدت آموزش در مراکز حرفه آموزی 48 ماه است .

13- مدت حضور در کارگاههای تولیدی حمایتی چند ماه است ؟

مدت حضور در کارگاههای تولیدی حمایتی 60 ماه است .

14- تعداد توانخواهان هر کلاس در مراکز حرفه ای چند نفر هستند ؟

بین 12 تا 15 نفر

15- آیا توانخواهان پس از مدت زمان طی شده در دستورالعمل می توانند به صورت دائم در کارگاههای تولیدی حمایتی کار نمایند ؟

بله میتوانند . البته در غالب کارگر حمایتی و با پرداخت 35٪ یارانه دریافتی مرکز بعنوان دستمزد

ج - گروه وسایل توانپزشکی، تجهیزات و وسایل کمک توانبخشی

1- هر چند سال یکبار به معلولین ویلچر تعلق می گیرد؟

براساس شیوهنامه تأمین و توزیع وسایل کمک توانبخشی در صورت خرابی غیرقابل تعمیر ویلچر و تأیید کمیته توانبخشی استان، معلولین هر 3 الی 5 سال می توانند ویلچر جدید دریافت نمایند.

2- در شهرستان محل سکونت من، بهزیستی مرکز توانبخشی ندارد . همسر من برای فیزیوتراپی چکار کنه؟

در شهرستانهای فاقد واحد توانپزشکی (شامل فیزیوتراپی، کاردرمانی، شنوایی و بینایی سنجی و گفتاردرمانی)بهزیستی استان و شهرستان خدمات مورد نیاز معلولین را از مراکز خصوصی خریداری می نماید.

3- آیا وسایل پزشکی مانند دستگاه ساگشن هم شامل بسته حمایتی بهزیستی می شود؟

خیر. براساس ضوابط جاری ، ماموریت سازمان شامل تأمین انواع وسایل کمک توانبخشی مورد نیاز معلولین تحت پوشش خود می باشد که شامل: ویلچر، انواع عصا ، تشک موج و اندام مصنوعی- سمعک، سیستم تقویت صوت، تقویت تلفن - عینک ،

درشت نما، سیستم نوشتاری و خواندن بریل و وسایل بازی و سرگرمی نابینایان، ساعت گویا- دستگاه ها و ابزارهای آموزشی گفتار و ابزارهای الکترونیکی ضبط و تولی صدا و همچنین دستگاه های مربوط به تقویت حافظه می باشد.

4- وسایل بهداشتی که معمولاً بهزیستی در اختیار معلولین ضایعه نخاعی قرار می دهد شامل چه چیزهایی است؟

انواع پوشینه، سرنگ، سوند، کاندوم شیت، پانسمان

5- هر چند سال یکبار به معلولین سمعک تعلق می گیرد؟

براساس شیوه نامه تأمین و توزیع وسایل کمک توانبخشی در صورت خرابی غیرقابل تعمیر سمعک و تأیید کمیته توانبخشی استان، معلولین هر 3 الی 5 سال می توانند سمعک جدید دریافت نمایند .

6- اولویت بهزیستی در تأمین ویلچر برقی شامل چه کسانی می شود؟

سازمان خود را متعهد می داند ویلچر برقی مورد درخواست افراد متقاضی مورد تأیید کمیته تخصصی توانبخشی شامل افراد شاغل، دانشجویان و دانش آموزان می باشد.

7- کودک من ناشواست ولی دکتر گفتند با کاشت حلزون می تواند شنوایی خود را بدست بیاورد من به کجا باید مراجعه کنم؟

در مراکز کاشت حلزون راهنمایی های لازم به افراد ارائه می شود

8- دختر من معلولیت دارد از چه سنی بهزیستی به او کمک می کند؟

بهزیستی از بدو تولد افراد دارای معلولیت را تحت حمایت خود قرار می دهد.

9- مادر من نمی تواند حرکت کند، اخیراً برای کارهای درمانی نیاز به ویلچر دارد. آیا بهزیستی می تواند ویلچر به امانت در اختیار ما قرار دهد؟

بله . شما می توانید با مراجعه به بهزیستی شهرستان محل سکونت خود موقتاً ویلچر مورد نیاز خود را دریافت نمایید.

10- چرا بهزیستی بجای دادن وسایل کمک توانبخشی پول آن را در اختیار ما قرار نمی دهد تا مطابق نیاز و سلیقه خود آن را تهیه کنیم؟

اخیراً بهزیستی در برخی از شهرستان ها اقدام به این کار نموده است که در صورت رضایت جامعه هدف، نسبت به اجرای آن در سراسر کشور اقدام خواهد کرد.

1. توانبخشی مبتنی بر جامعه چیست؟

یکی از سه رویکرد اصلی ارائه خدمات توانبخشی است که در درون برنامه های توسعه جامعه برای ارائه خدمات توانبخشی ، فراگیرسازی اجتماعی ، برابرسازی فرصت ها و کاهش فقر طراحی شده است. این راهبرد از طریق همکاری افراد معلول ، خانواده های آنان ، جامعه و سازمان های دولتی و غیردولتی اجرا می شود.

2. شناسایی افراد دارای معلولیت ساکن روستا و یا شهرهای محروم در برنامه توانبخشی مبتنی بر جامعه چگونه انجام می شود؟

در مناطق محل اجرای توانبخشی مبتنی بر جامعه، شناسایی افراد دارای معلولیت ساکن روستا و یا شهر های محروم توسط بهورزان، دهیاران و یا تسهیلمان موسسه مجری برنامه و از طریق شناسایی خانه به خانه انجام می شود و سپس افراد برای دریافت کارت شناسایی معلولیت و تشخیص شدت و نوع معلولیت به سازمان بهزیستی شهرستان معرفی می شوند.

3. آیا داشتن کارت شناسایی معلولیت از سازمان بهزیستی برای افراد دارای معلولیت روستایی و یا ساکن شهرهای محروم جهت دریافت خدمات لازم است؟

بله، خدمات سازمان بهزیستی به افرادی تعلق می گیرد که دارای کارت شناسایی معلولیت باشند.

4. خدمات توانبخشی مبتنی بر جامعه (CBR) در چه حوزه هایی ارائه می شود؟

حوزه سلامت، حوزه آموزش، حوزه امرارمعاش، حوزه اموراجتماعی و توانمندسازی

5. تسهیلمان میانی توانبخشی مبتنی بر جامعه کیست؟

تسهیلمان میانی فردی است که تحت نظارت و مدیریت انجمن یا موسسه غیردولتی در برنامه CBR همکاری نموده و در ناحیه محل اجرای برنامه با نظارت بر تسهیلمان محلی انجام وظیفه می نماید.

6. تسهیلمان محلی توانبخشی مبتنی بر جامعه کیست؟

تسهیلمان محلی فردی است ساکن روستا که به منظور توانمندسازی افراد دارای معلولیت تحت نظارت و مدیریت تسهیلمان میانی انجمن یا موسسه غیردولتی در برنامه توانبخشی مبتنی بر جامعه مشارکت می نماید.

7. شورای توانبخشی مبتنی بر جامعه محلی چیست؟

شورای توانبخشی مبتنی بر جامعه محلی نهادی مردمی و اجتماع محور است که در سطح جوامع روستایی به منظور استفاده از ظرفیت جامعه محلی و مشارکت افراد معلول و خانواده آنان با هدف مشارکت دادن جامعه در مسئولیت پذیری نسبت به اعضای معلول و رفع مشکلات آنان تشکیل می گردد.

8. منظور از موسسه غیردولتی مجری CBR چیست؟

موسسه غیردولتی مجری CBR به سازمانی اشاره می‌کند که مستقیماً بخشی از ساختار بهزیستی محسوب نمی‌شود، اما نقش بسیار مهمی به‌عنوان واسطه بین افراد معلول و خانواده‌های آنان، تسهیلگران برنامه CBR و حتی خود جامعه با بهزیستی به منظور مدیریت و اجرای برنامه ایفا می‌کند.

9. آیا برنامه آموزشی برای افراد دارای معلولیت و یا خانواده‌های آنان در مناطق روستایی و دور از شهر وجود دارد؟

بلی، بسته به نوع معلولیت فرد، کتابچه‌های آموزشی مختلفی برای آموزش به خانواده وجود دارد که افراد دارای معلولیت و یا خانواده‌های آنان می‌توانند این کتابچه‌ها را از بهورز، دهیار و یا تسهیلگران موسسه مجری برنامه دریافت نمایند.

10. آیا فیلم آموزشی در رابطه با توانبخشی افراد دارای معلولیت در مناطق روستایی و دور از شهر وجود دارد؟

بلی، بسته به نوع معلولیت فرد فیلم‌های آموزشی مختلفی برای آموزش به خانواده وجود دارد که افراد دارای معلولیت و یا خانواده‌های آنان می‌توانند این فیلم‌ها را از بهورز، دهیار و یا تسهیلگران موسسه مجری برنامه دریافت نمایند.

11. آیا وسایل کمکی مثل عصا و یا ویلچر برای افراد دارای معلولیت ساکن مناطق روستایی وجود دارد؟

بلی، افراد دارای معلولیت در صورت واجد شرایط بودن می‌توانند وسایل کمکی مورد نیاز خود را از طریق بهورز، دهیار و یا تسهیلگران موسسه مجری برنامه دریافت نمایند.

12. آیا سازمان بهزیستی به خانواده‌های دارای معلولیت در مناطق روستایی که قادر به پرداخت هزینه‌های توانبخشی از قبیل فیزیوتراپی، کاردرمانی، گفتار درمانی، شنوایی شناسی و غیره نیستند کمک می‌کند؟

بلی، افراد دارای معلولیت در صورت واجد شرایط بودن می‌توانند تمام و یا بخشی از هزینه‌های خدمات توانبخشی مورد نیاز خود را از طریق بهورز، دهیار و یا تسهیلگران موسسه مجری برنامه دریافت نمایند.

13. منظور از اشتغال معلولان به شیوه استاد شاگردی چیست؟

نوعی آموزش حرفه‌ای غیررسمی است که فرد دارای معلولیت برای کسب مهارت‌های لازم در یک شغل نزد استادکار محلی به مدت 3 تا 6 ماه آموزش دیده و پس از آن بنا بر شرایط به طور مستقل یا با کمک دیگران مشغول به کار می‌گردد.

14. برای اشتغال معلولین در مناطق روستایی چه امکانات دیگری وجود دارد؟

افراد دارای معلولیت در مناطق روستایی می‌توانند از طریق بهورز، دهیار و یا تسهیلگران موسسه مجری برنامه در صورت واجد شرایط بودن به آموزش‌های حرفه‌ای، اشتغال دستمزدی، تسهیلات مالی اشتغال، سهم بیمه کارفرما و جبران کارائی مانند سایر افراد دارای معلولیت دسترسی پیدا کنند. در برخی مناطق روستایی صندوق‌های مالی خرد و یا صندوق‌های قرض الحسنه برای افراد دارای معلولیت از طریق برنامه توانبخشی مبتنی بر جامعه ایجاد شده است که به افراد نیازمند برای ایجاد شغل تسهیلات مالی پرداخت می‌کند.

15. چه امکاناتی برای کودکان دارای معلولیت در مناطق روستایی وجود دارد؟

کودکان در اولویت برنامه های توانبخشی مبتنی بر جامعه قرار دارند و کارکنان محلی برنامه موظف هستند خدمات لازم در زمینه سلامت، آموزش و فعالیت های اجتماعی و توانمند سازی را برای آنان فراهم آورند.

16. آیا سازمان بهزیستی برای فعالیت های فرهنگی، هنری و ورزشی افراد دارای معلولیت ساکن روستا برنامه ای

دارد؟

بلی، افراد دارای معلولیت و خانواده های آنان میتوانند از فعالیت های فعالیتهای فرهنگی، هنری و ورزشی که از طریق دهیارو یا تسهیلمان موسسه مجری برنامه در مناطق روستایی ارائه می شود بهره مند شوند.

17. اعضای جامعه در مناطق روستایی چگونه می توانند به افراد دارای معلولیت کمک کنند؟

کلیه افراد جامعه می توانند به بهورزان، دهیاران و یا تسهیلمان موسسه مجری برنامه در روستای خود مراجعه کرده و درخواست همکاری به صورت داوطلبانه نمایند.

18. چگونه افراد دارای معلولیت و یا خانواده های آنان می توانند عضو گروه های خودیار در مناطق روستایی شوند؟

کلیه افراد دارای معلولیت و یا خانواده های آنان میتوانند با مراجعه به دهیار و یا تسهیلمان موسسه مجری برنامه در روستای خود درخواست عضویت در گروه های خودیار را نمایند.

19. اگر منزل و یا مدرسه یک فرد دارای معلولیت جسمی در مناطق روستایی دارای پله باشد و جابجایی او دشوار باشد

آیا امکان کمک به او وجود دارد؟

بلی، فرد دارای معلولیت و یا خانواده وی می توانند با مراجعه به دهیار و یا تسهیلمان توانبخشی مبتنی بر جامعه در روستای خود درخواست مناسب سازی منزل و یا محیط مدرسه را نماید تا در صورت امکان برای منزل و یا مدرسه او سطح شیبدار ساخته شود.

سوالات گروه دسترسی و مناسب سازی

1. افراد واجد شرایط جهت اخذ پلاک ویژه معلولین چه کسانی هستند؟

پس از ارائه درخواست کتبی از سوی معلولان متقاضی به واحد های مددکاری شهرستان ها، در صورت برخورداری از شرایط اولیه دریافت پلاک ویژه (نوع و شدت معلولیت مطابق با دستورالعمل) موارد به کمیته توانبخشی ارجاع و در صورت تایید نهایی توسط مدیر شهرستان به استان مربوطه ارجاع داده می شود. بهزیستی استان ها پس از جمع آوری تقاضاهای شهرستان های تابعه آنها را در قالب لیست واحدی به بهزیستی کل کشور اعلام می نمایند. در نهایت دفتر توانمندسازی معلولان سازمان بهزیستی کشور مشخصات تمامی معلولان واجد شرایط را در قالب یک لوح فشرده به صورت محرمانه و مهر شده به معاونت محترم فنی مهندسی و خدمات ترافیک پلیس راهور ناجا ارسال می نماید. که پس از طی مراحل اداری، بارگذاری اطلاعات بر روی سایت راهور ناجا صورت می پذیرد و معلولان می توانند با در دست داشتن مدارک شناسایی و معرفی نامه استان به واحدهای تعویض پلاک مراجعه و پلاک خود را تعویض نمایند.

2. شرایط بهره مندی از خدمات دسترسی و مناسب سازی در منازل چگونه است؟

تقاضا به واحد بهزیستی در شهرستان، بازدید از منزل و بررسی تخصصی کارشناسان مناسب سازی، طرح موضوع در کمیته توانبخشی استان، تایید کمیته، ارایه اسناد و فاکتور خرید به واحد بهزیستی، پرداخت کمک هزینه دسترسی و مناسب سازی

معرفی افراد متقاضی به مناسب سازی به موسسه همکار در امر مناسب سازی، بررسی تخصصی منزل، ارایه مستندات به بهزیستی شهرستان، مناسب سازی منزل بر اساس ضوابط توسط موسسه غیر دولتی

3. شرایط بهره مندی از کمک هزینه مناسب سازی خودرو چیست؟

کارت معلولیت، تایید در کمیته توانبخشی، ارایه مستندات در خصوص مالکیت خودرو، گواهی نامه، ارایه فاکتور از مراجع معتبر در خصوص مناسب سازی خودرو، ، پرداخت کمک هزینه

به منظور بهبود کیفیت زندگی خانوادگی افراد معلول بر اساس قانون جامع حمایت از حقوق معلولان و ماده 44 مکرر قانون اصلاح موادی از خدمت نظام وظیفه عمومی، مشمول دارای فرد معلول در خانواده با شرایط و ضوابطی می تواند از معافیت خدمت نظام وظیفه عمومی برخوردار شود.

س. براساس کدام مواد قانونی فرد دارای عضو معلول در خانواده می تواند معاف شود؟

ج . مطابق با قانون افراد برخوردار از امتیاز معافیت از خدمت سربازی عبارتند از :

1. یکی از فرزندان پدر و مادری که معلول باشند یعنی پدر یا مادر معلول شدید یا خیلی شدید باشند. البته اگر پدر و مادر بالای 70 سال داشته باشند و ناتوانی آنها ناشی از کهولت سن باشد شامل این بند نمی شوند و ناجا طبق مقررات برای آنها تصمیم گیری می کند. انتخاب فرزند برای معافیت بر عهده پدر و مادر است.
2. یکی از فرزندان خانواده هایی که دو فرزند معلول شدید یا خیلی شدید داشته باشند.
3. افرادی که دارای همسر معلول شدید یا خیلی شدید باشند.
4. افرادی که حداقل یک فرزند معلول شدید یا خیلی شدید داشته باشند.
5. تک پسر خانواده ای که حداقل سه فرزند دختر داشته باشد و پدر یا مادر مددجوی بهزیستی باشند.

البته اعضا معلول خانواده که به واسطه آنها مشمول معاف می شود باید در خانواده نگهداری شوند و در صورتی که در مرکز یا محلی دیگر نگهداری شوند معافیت شامل حال مشمول نمی شود.

س. فرد چگونه می تواند برای معافیت اقدام نماید؟

ج . در صورتی که فردی دارای یکی از شرایط فوق باشد می تواند به بهزیستی شهرستان محل سکونت خود مراجعه و درخواست خود را ارائه کند تا مورد رسیدگی قرار گیرد.

س. اگر فردی قبلا از مواد قانونی فوق برای معافیت استفاده کرده باشد و در حال حاضر معلول یا بیمار شده یا فوت کرده باشد آیا فرزند دیگر می تواند تقاضای معافیت بر اساس مواد قانونی فوق نماید؟

ج. اگر فردی قبلا در خانواده از معافیت استفاده کرده باشد و خود دچار معلولیت یا بیماری شده یا فوت کرده باشد ، فرزند دوم نمی تواند از معافیت استفاده کند.

س. شدت معلولیت معلول برای رسیدگی به تقاضای معافیت چقدر باید باشد؟

ج. در مورد اعضا معلول خانواده که معلولیت ذهنی داشته باشند پرونده معلول ذهنی متوسط هم مورد بررسی برای معافیت قرار می گیرد ولی در مورد معلولیت های دیگر حتما باید شدت معلولیت شدید و خیلی شدید باشد.

1- کمک هزینه حق پرستاری به چه افرادی تعلق می گیرد؟

از سال 84 تا کنون فقط به افراد دارای آسیب نخاعی پرداخت می گردد ولی با تصویب قانون جامع حمایت از حقوق معلولان از سال آینده ، افراد جسمی حرکتی شدید و غیر شدید نیز مشمول دریافت این کمک هزینه خواهند بود.

2- آیا مبلغ کمک هزینه پرداختی حق پرستاری به افراد دارای آسیب نخاعی با شدت معلولیت های متفاوت یکسان است؟

خیر با توجه به شدت معلولیت و با تفکیک سطوح ضایعه (گردنی ، کمری ، سینه ای) هر سال متفاوت خواهد بود.

3- چنانچه شخصی بخواهد در سازمان بهزیستی تشکیل پرونده بدهد چه مراحل را باید طی نماید؟

ابتدا به قسمت پذیرش بهزیستی شهرستان مراجعه و با ارائه مدارک مثبت ارجاع به کمیسیون شهرستان می شود و با تاییدیه کمیسیون مبنی بر وجود معلولیت تحت پوشش سازمان قرار می گیرد.

4- چنانچه مددجویی بخواهد از خدمات موردی و توانبخشی سازمان بهزیستی استفاده نماید چه مراحل را باید طی کند؟

ابتدا به بهزیستی محل سکونت و به مددکار مربوطه مراجعه و با ارائه درخواست و تشخیص مددکار و تعیین سطح نیازمندی ، مورد در جلسه کمیته توانبخشی مطرح و در صورت تایید نیاز نامبرده ، خدمت مورد نیاز به مددجو ارائه می گردد.

5- چه افرادی می توانند از قانون تقلیل ساعت کار معلولان بهره مند گردند؟

افراد دارای معلولیتی که دارای شدت معلولیت شدید و خیلی شدید می باشند.

6- در صورت اعتراض مددجو به رای کمیسیون ، وی چه کاری باید انجام دهد؟

مددجو برای اعتراض به رای کمیسیون شهرستان ابتدا باید برگه درخواست مبنی بر اعتراض به رای کمیسیون شهرستان را به استان مربوطه ارائه نماید و سپس پرونده وی از شهرستان برای بررسی به استان ارسال شود.

7- روند ارائه خدمت تسهیلات تحصیلی دانشجویان و دانش آموزان چگونه است؟

طبق بررسی مددکار پرونده ، نیاز فرد معلول محرز شده و در کمیته توانبخشی مورد تایید قرار گرفته و مبلغ مورد نظر مطابق دستورالعمل حمایت های مالی سازمان به حساب فرد مددجو یا قیم وی واریز گردد.

8- چه افرادی مشمول دریافت کمک هزینه درمان، توانبخشی و تغذیه فنیل کتونوری (PKU) می شوند؟

هر فردی که به تشخیص پزشک متخصص و بر اساس مستندات پزشکی دارای اختلال فنیل کتونوری (PKU) بوده و در بانک اطلاعاتی سازمان بهزیستی به عنوان اختلال فنیل کتونوری (PKU) ثبت شده باشد مشمول دریافت خدمات می باشد.

9- کارت شناسایی معلولیت چه مزایایی برای فرد مددجو دارد؟

استفاده از بلیط نیم بها هواپیما (شرکت ایران ایر) ، کارت رایگان تردد مترو، استفاده از مراکز ورزشی و باشگاه های دولتی از رایگان تا نیم بهاء با توجه به شدت معلولیت.

10- دریافت خدمات از سازمان بهزیستی از زمان تقاضا تا دریافت خدمت چه بازه زمانی صرف می شود؟

در صورت مهیا بودن شرایط ارائه خدمات حداکثر تا یک ماه ، در غیر این صورت پشت نوبت دریافت ارائه خدمات قرار می گیرد.

11- برای تردد معلولین در سطح شهر و یا بین شهری سازمان بهزیستی چه خدماتی ارائه می دهد؟

پرداخت کمک هزینه ایاب و ذهاب ، معرفی به سامانه ایاب و ذهاب شهرداری جهت برخورداری از تسهیلات ایاب و ذهاب

معلولین در استان تهران